

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA PROJEKTU SPECIFICKÉHO VÝZKUMU 2021 ZA CELOU DOBU ŘEŠENÍ (2021)

Název projektu: Politické instituce a politické jednání

Doba trvání projektu: 1 rok

Řešitelský tým:

Vedoucí disertační práce

doc. Mgr. Karel Kouba, Ph.D., M.A.

Student doktorského studia

Mgr. Michael Haman

Mgr. Matyáš Strnad

Mgr. Milan Školník

Popis a splnění cílů řešení:

Cílem projektu bylo zastřešit dílčí výzkumy tří doktorandů a jejich školitele, a to ve vztahu k tématům jejich disertačních prací a jejich výzkumných projektů. Tento cíl byl naplněn jak po obsahové stránce, tak z hlediska počtu a typu schválených publikačních výstupů. Jednotlivé dílčí popisy plnění cílů řešení za dílčí částí projektu jsou uvedeny níže. Projekt výrazně přispěl k rozvoji a vědeckému profilu doktorandů z hlediska jejich postupu na disertační práci.

Dílčími výzkumnými cíli projektu **Milana Školníka** bylo zmapovat dosavadní stav bádání v oblasti korupce v České republice a zároveň komplexně zmapovat komunikaci na sociálních sítích evropskými politiky (při plnění druhého cíle byla spolupráce s dalším členem řešitelského týmu – Michaelem Hamanem). Při prvním cíli bylo zjištěno, že problematika korupce je českými autory poměrně značně pokrytá v řadě oblastí (např. z hlediska práce s Indexy vnímání korupce, korupce v komunistickém režimu a postkomunismu, korupce ve

státní správě), nicméně absentují výzkumy např. na lokální úrovni a při realizaci tohoto cíle tak člen řešitelského týmu doporučil další směry výzkumu právě v této oblasti. Při řešení tohoto cíle byla provedena rešerše zdrojů týkající se korupce v různých vědeckých databázích. Při řešení druhého cíle bylo zjištěno, že sociální síť Twitter je politiky využívána zejména v zemích západní Evropy, zatímco postkomunistické státy Evropy, resp. politici z těchto zemí, tuto sociální síť pro komunikaci s občany nevyužívají. Při řešení tohoto cíle bylo pracováno s tzv. big daty ze sociální sítě Twitter. Oba cíle byly splněny a výstupy z nich dedikovány na FF UHK. Plnění cílů prohloubilo odborný akademický profil člena řešitelského týmu a zároveň posloužilo pro účely sepisování disertační práce.

Dílčím výzkumným cílem projektu **Michaela Hamana** bylo komplexně prozkoumat politickou komunikaci na sociálních sítích, přičemž publikačním cílem bylo vypracování dvou odborných článků (autor a spoluautor) v anglickém jazyce v souvislosti s touto tematikou. Oba cíle byly splněny. V obou článcích doktorand využíval teoretický rámec a přístupy využívané v komunikačních studiích a politologii. Výzkum čerpal data ze sociální sítě Twitter. Během řešení projektu Twitter schválil výzkum doktoranda a obdržel Academic Research access API, který mu umožňuje zpětné vyhledávání po celou historii Twitteru a získání až 10 milionů tweetů měsíčně přes API. Doktorand tedy primárně pracoval s těmito daty ve svém výzkumu pro naplnění výzkumného cíle projektu. Konkrétněji první článek (OBD 43877660) reagoval na aktuální pandemickou situaci, a to konkrétně komunikační strategie v případě státních představitelů v Kanadě. Covid-19 nabídl unikátní data a řada akademiků reagovala na tuto výzvu v podobě zkoumání, totéž učinil v tomto článku i doktorand. Doktorand analyzoval téměř 400 000 účtů na Twitteru a zjistil, že relevantní státní autority na Twitteru poskytující informace o covidu-19 získali značnou míru nových sledujících ve srovnání s měsíci před pandemií. Zároveň značná část nových sledujících byla nově registrována a primárně se věnovala sledování zpráv a měla jiné chování na sociálních sítích oproti uživatelům, kteří začali používat Twitter již před pandemií. Druhý článek (OBD 43877584) zkoumal používání sociálních sítích ve 32 evropských státech, a to používání Twitteru členy dolní komory parlamentů. Ve článku dochází ke zjištění, že Twitter používají zejména členové parlamentu v zemích s větší uživatelskou základnou Twitteru a ve článku je dále analyzována politická komunikace těchto politiků na Twitteru. Zároveň byl vytvořen web s databází politiků spojený s tímto článkem.

V rámci částí projektu **Michaela Haman a Milana Školníka** byl nakoupeno využití serverů Vultr, které byly využity na získávání a analýzu dat, ze které přímo plynuly dvě publikace (OBD 43877660 a 43877584). Konkrétně v případě OBD 43877660 bylo analyzováno téměř 400 000 Twitter účtů plus následná komunikace. Jako nástroje byly využity TWINT v Pythonu a balíček rtweet v R. Na serverech bylo nainstalováno Ubuntu. V případě OBD 43877584 se primárně použil balíček rtweet, nicméně docházelo ke scrapování dat z parlamentů, a i z vyhledávání Google. Následně bylo tisíce účtů členů dolních komor na Twitter analyzováno. Služby Vultr tedy poskytly možnosti přímo vedoucí k vytvoření zmíněných dvou článků. Používání remote serverů, místo vlastního PC, je v současné době sběru big data logické, protože umožňuje pravidelné sbírání dat velkou rychlostí bez ohledu na stabilitu a rychlost internetu uživatele. Zejména jde ale o výpočetní výkon, které tyto servery nabízí, které přesahují výkon běžně prodávaných uživatelských PC.

V rámci částí projektu **Michaela Hamana a Milana Školníka** byly také čerpány prostředky na překlad článků do anglického jazyka. Jejich konečné publikování závisí na výsledku recenzního řízení. První potenciální manuskript se týká komunikace kolumbijských představitelů na Twitteru během pandemie covidu-19. V rámci tohoto manuskriptu dochází ke sledování používání Twitteru kolumbijskými politickými elitami a za využití kvalitativních i kvantitativních technik dochází ke zjištění, jaké tweety jsou nejpobulárnější, a to v rámci celkové analýzy Twitteru v Kolumbii. Potenciální druhý manuskript se týká tématu korupce, a

to kupování hlasů jako prediktoru volební účasti v Latinské Americe. Tento manuskript se tedy věnuje kupování hlasů a vlivu na účast v osmi latinskoamerických zemích. Třetí potenciální manuskript je literature review, která se věnuje korupci. Pozornost v rámci tohoto manuskriptu je věnována zejména, jak jednotlivá studie používala data a jaké v nich mohou být slabiny. Čtvrtý potenciální manuskript se týká analýzy poslanců v Evropě, a to proč používají sociální sítě a k jakým účelům. Pátý potenciální manuskript se týká využívání internetu coby nástroje pro politickou komunikaci a nabízení informací o politicích v rámci Wikipedie. Pracuje s daty, které poskytuje Wikipedia a používá bezplatné rozhraní Wikimedia API pro získávání dat. V tomto případě potenciální manuskripty jsou tématy disertačních prací Michaela Hamana a Milana Školníka (politická komunikace a korupce). Ve všech se pracuje s kvantitativními technikami a bude na nich založena částečně i jejich disertační práce.

V rámci části **Karla Kouby** bylo cílem uskutečnění pracovní cesty do Panamy na konferenci o středoamerickém populismu. Kvůli epidemii covid-19 se však konference, a tudíž ani cesta do Panamy, neuskutečnily. Bylo proto potřeba postupovat podle alternativního plánu v původním projektu. Hlavní řešitel proto uskutečnil badatelskou cestu do Německa do knihovny pro studium latinskoamerické politiky (Iberoamerický Institut v Berlíně). Dále zakoupil licenci na statistický software Stata. Vzhledem k neuskutečnění konference nemohla vzniknout ani původně plánovaná kapitola v monografii, a proto bylo postupováno v rámci alternativního plánu. V rámci jeho dílčí části projektu tak vznikl článek Jimp v *Regional and Federal Studies*.

Cílem dílčí části projektu **Matyáše Strnada** bylo zanalyzovat aktuální vliv rostoucí urbanizace na politické chování obyvatelstva. Politickým chováním rozumíme primárně účast ve volbách, případně konkrétní volební chování (hlasování dle třídních struktur, protestní chování, neplatné hlasy apod.). Urbanizace je pokračující trend, kterému se dostává spíše okrajového akademického zájmu, v drtivé většině výzkumů coby kontrolní proměnná. Analýzou dostupných publikačních výstupů mezi lety 2000 a 2021 v anglickém jazyce bylo zjištěno, že současný výzkum zabývající se urbanizací vychází zpravidla ze dvou teoretických perspektiv. Ze sociologické, tedy té, která očekává, že zvyšující se urbanizace negativně působí na sociální vazby ve společnosti, a tudíž oslabuje politickou zodpovědnost (a snižuje tak např. volební účast). A z modernistické, která očekává, že městské obyvatelstvo je zaprvé blíže k politickým stranám z faktického hlediska, a zadruhé je vzdělanější a má lepší přístup k informacím, tudíž se na politickém životě podílí větší měrou. Ačkolí obě teorie dostávají prakticky stejný prostor, větší explanační hodnotu má ta první. Výzkum v současnosti obohacují i alternativní přístupy, jejichž hypotézy vyžadují důkladnější ověření. Nejdůležitějším zjištěním na základě analýzy, že zvyšující se urbanizace může mít fatální důsledky pro jeden z pilířů demokratického systému, volby. Výsledný literature review článek byl zaslán do recenzního řízení časopisu *Jsc Canadian Journal of Urban Research*.

Popis změn v řešení projektu:

Obsahově projekt postupoval dle jeho cílů, které naplnil. Ke změnám v řešení však došlo v průběhu roku z hlediska plánovaných aktivit, a to v souvislosti s nemožností uskutečnit plánované zahraniční cesty kvůli nepříznivé epidemické situaci. Vzhledem ke koronavirové pandemii se neuskutečnily plánované zahraniční výjezdy v projektu Milana Školníka a Michaela Hamana. Nicméně postupováno bylo dle alternativního plánu, což znamenalo realizaci dotazníkového šetření u společnosti Medián. Vzhledem k epidemickým opatřením došlo ke zrušení letní metodologické školy ECPR, a tedy zahraniční cesty na tuto letní školu Matyáš Strnada. Doktorand proto kurz podstoupil v online formě. Kurz byl rovněž oproti původnímu předpokladu v důsledku jeho restrukturalizace zásadně zlevněn.

Nevyčerpané prostředky byly využity pro zakoupení služby jazykové korektury článku v angličtině. Finanční prostředky z neuskutečněných cest byly dále využity na realizaci dotazníkového šetření u společnosti Medián v souladu s alternativními plány v případě neuskutečněných cest. Šetření u společnosti Medián zahrnuje otázky na témata jako jsou sociální média, korupce a politická participace, resp. témata, kterými se zabývají oba doktorandi (členové řešitelského týmu). Podobná šetření jsou běžná v politologii a zejména je možné zkoumat zajímavé otázky týkající se vnímání jména, povolání či třeba i věku kandidátů mezi voliči. Další otázky kolem negativní reklamy jsou součástí častého výzkumu politického marketingu, a i v rámci tohoto šetření mají smysl. Při naplňování cílů projektu tak dotazníkové šetření členům řešitelského týmu výrazně pomohlo pro samotné pochopení smyslu využívání sociálních sítí z hlediska jejich významu a podtrhlo tak relevanci se tímto tématem zabývat a komplexněji ho zpracovávat. Navíc se jedná o unikátní data, po kterých je v odborné literatuře poptávka. Po konzultaci s Oddělením vědy FF UHK byly zaplaceny služby pro zajištění online streamování významné vědecké konference organizované na půdě UHK hlavním řešitelem. Ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a Honorárním konzulátem Východní republiky Uruguay se v listopadu uskutečnilo Česko-uruguayské sympozium, které mnoha přednáškami připomenulo století trvání vzájemných diplomatických vztahů. V rámci alternativního plánu kvůli neuskutečnění zahraničních cest byl zakoupena licence na statistický software STATA.

Stav a druh výstupu (dle Metodiky 17+, např. [redacted]): rozpracovaný x dokončený x přijatý redakcí k otištění x otištěn ([redacted])

V rámci projektu byly publikovány 4 články: 1 Jsc a 3 Jimp (všechny 4 články jsou také v databázi Scopus, 1 Jimp článek v databázi ESCI, 2 Jimp články v databázi SSCI). Vzhledem k tomu, že celkový publikační závazek projektu představoval 4 články (2 Jimp a 2 Jsc články), publikační výstupy z hlediska kvality překročily tento závazek. Vzhledem k tomu, že další rukopisy napsané v rámci projektu jsou ještě v recenzním řízení, je možné, že navíc vzniknou i další publikace. **Publikační výstupy projektu jsou tedy splněné.**

Jedná se o tyto publikované a otištěné články:

Školník, M. (2021). Korupce v České republice—dosavadní stav bádání. *Acta Politologica*, 13(2), 22-38. – **Jsc - otištěn**

Haman, M., & Školník, M. (2021). Politicians on Social Media. The online database of members of national parliaments on Twitter. *Profesional de la información*, 30(2). <https://doi.org/10.3145/epi.2021.mar.17>
– **Jimp – otištěn**

Haman, M. (2021). Twitter Followers of Canadian Political and Health Authorities during the COVID-19 Pandemic: What Are Their Activity and Interests?. *Canadian Journal of Political Science/Revue canadienne de science politique*, 54(1), 134-149. <https://doi.org/10.1017/S0008423921000020> – **Jimp – otištěn**

Kouba, K., & Lysek, J. (2021). The 2020 Czech regional elections: A story of a winner that lost. *Regional & Federal Studies* (2021): 1-13. <https://doi.org/10.1080/13597566.2021.1948839> – **Jimp – otištěn**

Výsledky publikační činnosti v OBD/RIV (uveďte ID číslo záznamu v OBD):

43877537
43877584
43877660
43877773

Celkem přidělené prostředky:

FINANČNÍ PROSTŘEDKY	PŘIDĚLENÉ	ČERPANÉ
Osobní náklady	30000*	30000
Materiální náklady		
Služby	161000	269085
Cestovné	169247	54097
CELKEM	360247	353182

**Osobní náklady včetně dodatečně přidělených mimořádných stipendií pro doktorandy.*

Zdůvodnění všech změn v průběhu a účelu čerpání finančních prostředků:

V rámci projektu docházelo k přesunům mezi dílčími částmi projektu jednotlivých řešitelů. Dále docházelo, po schválení Oddělením vědy FF UHK, k přesunům mezi jednotlivými položkami, a to zejména z důvodu epidemické situace, která neumožnila realizovat všechny zahraniční cesty, a bylo tak možné prostředky využít v souladu alternativním plánem v původním projektu. Tyto hlavní změny jsou uvedeny níže.

Osobní náklady:

Projekt nenáročoval žádné osobní náklady. Oddělení vědy po začátku řešení projektu nabídlo ohodnocení práce v rámci projektu pro členy řešitelského týmu (doktorandy) ve výši 10 tis. Kč pro každého a ve výši 4 tis. Kč pro hlavního řešitele. Doktorandům byla tato odměna vyplacena (v souhrnné výši 30 tis. Kč formou stipendia). Hlavní řešitel odměnu 4 tis. Kč odmítl, protože se jedná o ohodnocení pro hlavního řešitele zcela neadekvátní a nepoměrné ve srovnání k navržené výši odměn pro členy řešitelského týmu ze strany Oddělení vědy FF UHK.

Materiální náklady:

-

Služby:

		Pohyby za období 2021 / 01 - 12		
Účet	Název účtu	Má datí	Dal k k 2021 / 12	
Pracoviště:	*****	Všechny vybrané analytiky		
Činnost:	****	Všechny vybrané analytiky		
Fullcost:	*****	Všechny vybrané analytiky		
Zakázka:	2114	SV Politické instituce a politické jedná		
Podzakázka:	***	Všechny podzakázky		
512 001	Cestovné zahraniční zaměstnanci DU			
Počáteční stav		0,00		
CES/0302/00007/21	26.08.2021	54 097,00	0,00	Kouba,DE,Berlin,01.08.21-14.08.21
512 001	Cestovné zahraniční zaměstnanci DU	54 097,00	0,00	54 097,00
512	Cestovné	54 097,00	0,00	54 097,00
518 004	Poplatky konference, semináře, kurzy DU			
Počáteční stav		0,00		
ZAV/0316/00053/21	17.08.2021	13 943,96	0,00	Letní škola - Strnad
518 004	Poplatky konference, semináře, kurzy DU	13 943,96	0,00	13 943,96
518 008	Ostatní služby - SW licence, aktual. DU			
Počáteční stav		0,00		
MAJ/0307/00029/21	07.12.2021	31 730,00	0,00	Majetek 03- odpisy jednorázový 11 - DN 00001879 SW
518 008	Ostatní služby - SW licence, aktual. DU	31 730,00	0,00	31 730,00
518 081	Publikační poplatek standardní publ.			
Počáteční stav		0,00		
ZAV/0316/00015/21	06.04.2021	47 579,04	0,00	publikační poplatek Haman, Školník
ZAV/0316/00015/21	06.04.2021	7 136,90	0,00	DPH publikační poplatek Haman, Školník
518 081	Publikační poplatek standardní publ.	54 715,94	0,00	54 715,94
518 099	Ostatní služby			
Počáteční stav		0,00		
ZAV/0311/00625/21	05.11.2021	14 000,00	0,00	streamování symposia
ZAV/0311/00668/21	15.11.2021	5 000,00	0,00	jazyková korektura
ZAV/0311/00682/21	20.11.2021	87 000,21	0,00	Medián - sociologické šetření
ZAV/0311/00752/21	30.11.2021	42 000,00	0,00	Překlad textů v rámci projektu
ZAV/0314/00049/21	30.11.2021	2 913,70	0,00	DPH Vultr Cloud Hosting Services
ZAV/0314/00049/21	30.11.2021	13 874,34	0,00	Vultr Cloud Hosting Services
518 099	Ostatní služby	164 788,25	0,00	164 788,25
518	Ostatní služby	265 178,15	0,00	265 178,15
545 001	Kurzové ztráty DU			
Počáteční stav		0,00		
BAN/0802/09364/21	07.04.2021	1 087,10	0,00	0000000000 publikační popl. Haman, Š
BAN/0802/22275/21	18.08.2021	326,07	0,00	11195 Letní škola - Strnad
BAN/0802/30494/21	01.12.2021	948,01	0,00	0000000000 SW
BAN/0802/30650/21	03.12.2021	745,39	0,00	0000000000 Vultr Cloud Hosting Services
545 001	Kurzové ztráty DU	3 106,57	0,00	3 106,57
545	Kurzové ztráty	3 106,57	0,00	3 106,57
549 003	Bankovní poplatky DU			
Počáteční stav		0,00		
BAN/0802/30643/21	03.12.2021	180,00	0,00	0000000000 POPLATKY FUNDS TRA
BAN/0802/30720/21	03.12.2021	4,60	0,00	0000000000 DEBETNÍ TRANS.FUND
549 003	Bankovní poplatky DU	184,60	0,00	184,60
549 006	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. DU			
Počáteční stav		0,00		
BAN/0971/00405/21	08.10.2021	30 000,00	0,00	2032114 mimořádná stipendia
549 006	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. DU	30 000,00	0,00	30 000,00
549 093	Pojištění cestovní			
Počáteční stav		0,00		
ZAV/0316/00052/21	03.08.2021	616,00	0,00	Kouba Karel
549 093	Pojištění cestovní	616,00	0,00	616,00
549	Jiné ostatní náklady	30 800,60	0,00	30 800,60
Náklady celkem		353 182,32	0,00	353 182,32
691 006	Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum			
Počáteční stav		0,00	0,00	
MAN/0910/00007/21	15.02.2021	0,00	353 183,00	dotace MŠMT SVV
691 006	Provoz.dotace věda MŠMTspecifický výzkum	0,00	353 183,00	353 183,00
691	Přijaté přís. mezi zúčt.mezi org.slož.	0,00	353 183,00	353 183,00
Výnosy celkem		0,00	353 183,00	353 183,00
Hospodářský výsledek k 2021 / 12:			0,68	
Náklady za vybrané:		353 182,32		353 182,32
Výnosy za vybrané:			353 183,00	353 183,00
Hospodářský výsledek za vybrané k 2021 / 12:				0,68
Výběrová kritéria (omezení sestavy se řídí právy uživatele prasiliv1 (uvedena v závorce))				

Pracoviště: (03**)
Činnost: (***)
Fullcost:
Zakázka: 2114 (*)
Podzakázka:

				(*)														
Podzakázka:																		
ka:																		

V Hradci Králové dne 6.1. 2022

Jméno a podpis řešitele